

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny

rok szkolny 2024/2025

**Szkoły Podstawowej im. Józefa Kassolika
w Międzyrzeczu**

Podstawa prawna działań wychowawczo – profilaktycznych:

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.).
2. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
3. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
4. Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1162).
5. Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449 ze zm.)

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im Józefa Kassolika w Międzyrzeczu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły w tym warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny uwzględnia rozwój kompetencji kluczowych opisanych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, kierunki polityki oświatowej państwa, wytyczne MEN. Wynika z wniosków z: ewaluacji jego realizacji w roku ubiegłym, nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2023/2024, diagnozy środowiska szkolnego, diagnozy czynników ryzyka i chroniących, rozpoznania problemów w sferze fizycznej, społecznej i emocjonalnej po powrocie uczniów do szkoły, ewaluacji wewnętrznej. Działaniami objęci są uczniowie klas I-VIII.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez nauczycieli, uczniów, rodziców i pozostałych pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (Dyrektor, Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Misja szkoły: „Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia”. (Seneka Młodszy)

Wizja szkoły:

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną, innowacyjną placówką przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby, umożliwiając mu wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności za własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania, aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. Nasi uczniowie będą świadomi nierozzerwalnego współistnienia ze środowiskiem przyrodniczym, świadomi własnego pochodzenia, dumni z bycia Polakami i członkami swojej „małej ojczyzny” z poszanowaniem kultury i tradycji. Szczególnie zadbamy o ich rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia. Kluczowe znaczenie ma również klimat szkoły, zwłaszcza relacje społeczne – zarówno między nauczycielami a uczniami, personelem szkoły a rodzicami, jak i między samymi uczniami, oraz wzajemne wsparcie. Najwięcej sukcesów dydaktycznych i wychowawczych osiąga się wówczas, kiedy uczniowie czują, że nauczyciele są dla nich bliskimi opiekuńczymi osobami i traktują ich z szacunkiem. Wiąż ze szkołą i nauczycielami należy do najważniejszych czynników chroniących przed agresją. Osiągnięcia szkolne, uznanie ze strony nauczyciela podnoszą poczucie własnej wartości ucznia, zaufanie do własnych możliwości i motywację do rozwoju.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej im. Józefa Kassolika jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- przejawia dojrzałe i odpowiedzialne postępowanie,
- potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych,
- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- przyjmuje odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia,
- współdziała w zespole,
- przyjmuje odpowiedzialność za swoją dalszą naukę,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych,
- prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego,
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego, a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych),

- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- zdaje sobie sprawę z użyteczności kształcenia,
- uczeń potrafi korygować własne postępowanie i postawy zgodnie z normą moralną i społeczną.

Ceremoniał i tradycje szkolne

Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Zadania wynikające z programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły realizowane są także podczas:

- Uroczystości związanych z początkiem i zakończeniem roku szkolnego
- Akademii z okazji świąt narodowych (np. Dnia Niepodległości, Konstytucji 3 Maja)
- Spotkań okolicznościowych (np. Dzień Edukacji Narodowej, Święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc, spotkania z ciekawymi ludźmi)
- Pasowania na Ucznia Szkoły
- Apeli, akcji charytatywnych
- Imprez środowiskowych
- Konkursów szkolnych, gminnych, powiatowych i regionalnych i ogólnopolskich
- Akcji o tematyce ekologicznej i bezpieczeństwa

Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych,
2. **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego

otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),

3. **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4. **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
5. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
6. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
7. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
8. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
9. przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
10. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych,

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, napoi energetycznych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2. rozwijanie i wzmocnienie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
3. doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
4. kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
5. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
6. poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych,
7. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
8. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych.
2. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.
3. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych.
4. Przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. Wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.
2. Wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na występowanie zachowań ryzykownych.
3. Wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

4. Wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:

1. Realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych.
2. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.
3. Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.
4. Poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji.
5. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.
6. Włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym 2024/2025 najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków, napoi energetycznych),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem gier komputerowych, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

Diagnoza sytuacji wychowawczej

W Szkole Podstawowej im. Józefa Kassolika w Międzyrzeczu uczy się mniej niż 100 uczniów. To mała, ale bardzo bezpieczna i przyjazna szkoła. Tutaj żaden uczeń nie jest anonimowy i zawsze może liczyć na pomoc i wsparcie pracowników szkoły. Jesteśmy szkołą o stosunkowo niskiej ilości zachowań ryzykownych uczniów. Mała liczebność klas stanowi również istotny czynnik związany z przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa. Naszą szkołę charakteryzuje również indywidualne i podmiotowe podejście do każdego ucznia. Dla uczniów stworzono ciekawą ofertę zajęć pozalekcyjnych. Poza kółkami zainteresowań i zajęciami w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowie uczestniczą w zajęciach innowacji pedagogicznych i zajęciach wspomagających rozwój w ramach programów ministerialnych.

Nasi uczniowie są w większości aktywni, na ogół nie sprawiają poważnych problemów dydaktycznych i wychowawczych. Jednak zbyt długo trwająca nauka zdalna miała wpływ na zachowanie niektórych uczniów. Uczniowie, rodzice, pracownicy szkoły od wielu lat chętnie angażują się w różne akcje charytatywne. Jest to cecha, która wyróżnia naszą małą szkołę i integruje całą społeczność szkolną. Nasi uczniowie osiągają dobre wyniki w nauce, potwierdzają to wyniki sprawdzianu po ósmej klasie oraz mają osiągnięcia w różnych konkursach. Nasza szkoła jest otwarta dla środowiska lokalnego. Jest centrum kulturalnym Międzyrzecza. Imprezy

środowiskowe gromadzą w szkole rzesze mieszkańców, są okazją do zaprezentowania przez uczniów różnych talentów, a jednocześnie integrują szkołę ze środowiskiem.

Mocne strony

- Szkoła zapewnia uczniom okazje do rozwijania zainteresowań i talentów oraz wyrównywania szans edukacyjnych.
- Placówka posiada bogatą bazę dydaktyczną.
- Mała liczebność klas – uczniowie nie są anonimowi.
- Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie.
- Większość uczniów potrafi konstruktywnie zareagować w sytuacji, kiedy jest świadkiem zachowań agresywnych innych uczniów.
- Duża grupa uczniów aktywnie pracuje na rzecz szkoły i klasy, a większość dba o swoje najbliższe otoczenie.
- Cała społeczność szkolna chętnie angażuje się w działalność charytatywną.
- Uczniowie starają się przestrzegać zasad kultury i dobrego zachowania w stosunku do nauczycieli.
- Zdaniem większości społeczności szkolnej zjawiska takie jak przemoc fizyczna i psychiczna, zastraszanie, kradzieże, wymuszenia, korzystanie z substancji uzależniających przez uczniów należą do rzadkości albo nie występują wcale.
- Uczniowie znają swoje mocne strony, kierują się pozytywnymi wartościami i dbają o swój rozwój.
- Większość uczniów wybiera aktywne formy spędzania czasu wolnego i chętnie uczestniczy w zajęciach i zawodach sportowych.
- Uczniowie znają zasady zdrowego stylu życia i wielu z nich spędza czas wolny w aktywny sposób.
- Uczniowie wyrażają emocje w konstruktywny sposób i potrafią radzić sobie ze stresem.

Słabe strony

- Brak samodyscypliny i niska kultura osobista u niektórych uczniów. Nie wszyscy uczniowie używają zwrotów grzecznościowych w stosunku do pracowników szkoły i swoich kolegów.
- Nie wszyscy uczniowie wykazują motywację do nauki – prezentują niskie potrzeby edukacyjne.
- Są zespoły klasowe, w których należy pracować nad integracją grupy.
- U niektórych uczniów występują niewłaściwe relacje interpersonalne – agresja słowna.
- Skłonność niektórych uczniów do nadmiernego korzystania z komputera i Internetu, co może skutkować uzależnieniem od technologii informatycznej.
- Uczniowie przyznają się do sporadycznego korzystania z e-papierosów.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny został opracowany na potrzeby Szkoły Podstawowej im. Józefa Kassolika w Międzyrzeczu po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego. Analiza ankiet, obserwacja środowiska szkolnego, rozmowy z uczniami,

rodzicami i pracownikami szkoły wskazała, że Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny powinien obejmować treści związane z promowaniem właściwych nawyków żywieniowych, wskazywaniem zagrożeń cywilizacyjnych oraz uczeniem prawidłowej komunikacji ułatwiającej nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, w tym integrowanie zespołu klasowego. Program powinien również obejmować m. in. działania i środki stosowane w celu zapobiegania agresji, przemocy oraz uświadamiać wagę zagrożenia uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, w tym e-papierosów, jak też wskazywać zasady świadomego wykorzystania technologii informatycznej.

Działania realizowane w ramach Szkolnego Programu Profilaktycznego dotyczą osób odpowiedzialnych za młodzież, tj. rodziców, opiekunów i pracowników szkoły.

Podstawę do podejmowania działań profilaktycznych w szkole stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka.

1. **Czynniki chroniące** rozumiane, jako indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.
2. **Czynniki ryzyka** rozumiane, jako indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego (depresje, samouszkodzenia, próby samobójcze, przemoc domowa, przemoc rówieśnicza).

1) Najistotniejsze czynniki ryzyka związane ze szkołą to:

- niedojrzałość emocjonalna
- nadpobudliwość emocjonalna
- słaby nadzór niektórych rodziców nad dzieckiem
- wpływ mediów i niewłaściwe korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnej
- podatność na wpływy
- odrzucenie przez rówieśników
- izolowanie przez rówieśników
- konflikty rówieśnicze
- niska samoocena
- brak wiary we własne możliwości

2) Wybrane czynniki chroniące, które potencjalnie wpływają na prawidłowy rozwój w obszarze zdrowia psychicznego. Należą do nich:

- budowanie pozytywnych więzi ze szkołą
- wiele innowacji pedagogicznych w celu zainteresowania nauką

- stała opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą
- dezaprobatą dorosłych wobec zachowań problemowych - odbiegających od norm społecznych
- właściwy monitoring i obserwacja ze strony nauczycieli
- indywidualne predyspozycje umożliwiające dobre wyniki w nauce
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijająca zainteresowania
- poczucie przynależności
- pozytywny klimat szkoły
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy

Cele ogólne programu wychowawczo - profilaktycznego

- Wspomaganie naturalnego rozwoju
- Kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane
- Profilaktykę zachowań ryzykownych

Cele szczegółowe

- zapewnienie bezpiecznych i przyjaznych warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi ucznia,
- kształtowanie postaw prospołecznych oraz systemu pozytywnych wartości u uczniów, kształtowanie postawy opartej o zasady zdrowego stylu życia,
- rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu uczniów,
- wspieranie rodziców i nauczycieli w podejmowaniu zadań związanych z wychowaniem,
- zapobieganie zachowaniom ryzykownym,
- wsparcie w sytuacjach kryzysowych i minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych,
- wyposażenie młodzieży w wiedzę i umiejętności społeczne pomocne radzeniu sobie w przypadku różnego rodzaju zagrożeń,
- kształtowanie postaw i cech osobowości, które stanowią najważniejsze czynniki chroniące przed podejmowaniem zachowań ryzykownych,
- wyposażenie uczniów w umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowania pozytywnego obrazu własnej osoby, satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi, wyrażania własnych uczuć, asertywności,
- kształtowanie właściwego zachowania uczniów,
- utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój,

- zmiana obiegowych przekonań na temat stosowania środków psychoaktywnych.

Realizowane programy

- Akademia Bezpiecznego Puchatka
- Owoce w szkole
- Mleko w szkole
- Smak życia, czyli debata o dopalaczach
- Trzymaj Formę!
- Bieg po zdrowie
- Zasady bezpiecznego Internetu obowiązujące w Szkole Podstawowej w Międzyrzeczu

Współpraca

Szkoła realizując zadania zawarte w Szkolnym Programie Wychowawczo - Profilaktycznym nie tylko współpracuje z rodziną, ale również z instytucjami wspierającymi rodzinę i szkołę w procesie dydaktyczno- wychowawczym. Są to Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Centrum Usług Społecznych, Świetlica Dziennego Wsparcia, Centrum Pomocy Rodzinie w Bojszowach, Powiatowa Komenda Policji w Bieruniu, Urząd Gminy Bojszowy, Państwowa Straż Pożarna w Tychach, Ochotnicza Straż Pożarna w Międzyrzeczu, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tychach.

Zasady ewaluacji

- 1) Ewaluacja będzie dokonywana, co roku.
- 2) Cel ewaluacji: zmierzenie efektów działań wychowawczych prowadzonych w ciągu roku szkolnego.
- 3) **Sposoby i środki ewaluacji:**
 - 1) obserwacja zachowania uczniów, stopnia rozumienia norm
 - 2) obserwacja postępu w zachowaniu i nauce,
 - 3) ocena ilości i jakości wytworów prac uczniowskich,
- 4) ocena poziomu wiadomości i umiejętności uczniów biorących udział w konkursach,
- 5) frekwencja na zajęciach organizowanych przez szkołę (analiza dokumentów),
- 6) wyniki ewaluacji programu przeprowadzanej wśród uczniów i ich rodziców (ankieta, wywiad, rozmowa), ocena samopoczucia uczniów w szkole (ankieta, obserwacja, wywiad),
- 7) ocena stopnia zintegrowania klas (ankieta, wywiad, indywidualne rozmowy).

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Pedagogiczną Szkoły Podstawowej im. Józefa Kassolika w Międzyrzeczu w porozumieniu z Radą Rodziców i Samorządem Uczniowskim w dniu 30 września 2024 roku.

**Dyrektor Szkoły
mgr Agnieszka Sklorz**